

**Nader onderzoek fase 3 project Kraanbaan
Beneden Leeuwen
omgeving van de woning Waalbandijk 64
vleermuizen, kleine marterachtigen, grote leeuwenklauw
en stijve wolfsmelk**

**Nader onderzoek fase 3 project Kraanbaan
Beneden Leeuwen
omgeving van de woning Waalbandijk 64
vleermuizen, kleine marterachtigen, grote leeuwenklaus
en stijve wolfsmelk**

Opdrachtgever: VOF de Doorbraak
Waalbandijk 60
6658 KA BENEDEN LEEUWEN

Status: **Definitief**

Datum: 24 januari 2022

Uitvoering: Foreest Groen Consult
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E-Mail: info@foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
2	METHODE VAN ONDERZOEK	5
2.1	VLEERMUIZEN	5
2.2	KLEINE MARTERACHTIGEN.....	5
2.3	GROTE LEEUWENKLAUW.....	5
2.4	STIJVE WOLFSMELK.....	5
2.5	PLANGEBIED	6
3	RESULTATEN VLEERMUIZEN	7
3.1	ONDERZOEK ZOMER EN KRAAMVERBLIJVEN	7
3.2	ONDERZOEK PAARVERBLIJVEN.....	8
3.3	ONDERZOEK MASSA WINTERVERBLIJF	9
4	RESULTATEN KLEINE MARTERACHTIGEN	11
4.1	LOCATIES CAMERA'S.....	11
5	GROTE LEEUWENKLAUW	12
6	STIJVE WOLFSMELK.....	13
7	CONCLUSIE.....	14
7.1	VLEERMUIS.....	14
7.1.1	<i>Verblijfplaatsen</i>	<i>14</i>
7.1.2	<i>Foerageergebied</i>	<i>14</i>
7.1.3	<i>Massawinterverblijf.....</i>	<i>14</i>
7.1.4	<i>Vliegroute.....</i>	<i>14</i>
7.2	KLEINE MARTERACHTIGEN	15
7.3	GROTE LEEUWENKLAUW	15
7.4	STIJVE WOLFSMELK	15
8	ADVIES.....	16
8.1	INTRINSIEKE WAARDE.....	16

1 Inleiding

In opdracht van VOF de Doorbraak is een nader onderzoek uitgevoerd naar een aantal beschermde plant- en diersoorten op een perceel aan de Waalbandijk 64 in Beneden-Leeuwen.

De reden voor dit nader onderzoek is dat deze locatie wordt ontwikkeld voor de realisatie van vier woningen waarbij de bestaande woning eventueel wordt gesloopt.

In december 2020 is door Foreest Groen Consult een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd: "Quickscan natuurtoets fase 3 project Kraanbaan Beneden Leeuwen Omgeving van de woning Waalbandijk 64, Foreest Groen Consult, 7 januari 2021 ". Uit deze quickscan kwamen een aantal soorten en soortgroepen naar voren waarvoor de plannen mogelijk nadelig uitvallen.

Het betreft de volgende soorten en soortgroepen:

- Vleermuizen;
- Kleine marterachtigen;
- Grote leeuwenklauw;
- Stijve wolfsmelk.

Voor al deze soorten en soortgroepen is in 2021 een nader onderzoek uitgevoerd.

Het nader onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd door ing. B. Voerman van Ecochore natuurtechniek. Het nader onderzoek naar vleermuizen is al gestart in 2020 omdat duidelijk was dat de locatie van belang kon zijn voor vleermuizen. Het onderzoek naar de kleine marterachtigen en de planten is uitgevoerd door M. Eleveld BSc. De rapportage is uitgevoerd door ir. M.W.P. Ariëns, beide werkzaam bij Foreest Groen Consult BV.

2 Methode van onderzoek

2.1 Vleermuizen

Voor het onderzoek is het geldende vleermuisprotocol 2021 gevolgd. Om een goed inzicht te krijgen in de huidige situatie zijn hiervoor 5 bezoeken van elk 2,0 uur gebracht aan het terrein.

Data en duur bezoeken:

Bezoek	Datum	Tijd	Omstandigheden	Onderzoeker
1 ^e	10 september 2020	23:30 – 01:30	Bewolking: 4/8 Temp: 13 °C Wind: 1 Bft - ZW Neerslag: 0	Ing. B. Voerman
2 ^e	30 september 2020	22:30 – 00:30	Bewolking: 6/8 Temp: 14 °C Wind: 2 Bft - ZW Neerslag: 0	Ing. B. Voerman
3 ^e	20 mei 2021	21:30 – 23:30	Bewolking: 7/8 Temp: 14 °C Wind: 1 Bft - Z Neerslag: 0	Ing. B. Voerman
4 ^e	21 juni 2021	22:00 – 00:00	Bewolking: 8/8 Temp: 16 °C Wind: 2 Bft - NO Neerslag: 0	Ing. B. Voerman
5 ^e	18 juli 2021	03:15 – 05:30	Bewolking: 0/8 Temp: 13 °C Wind: 0 Bft - NW Neerslag: 0	Ing. B. Voerman

Tijdens de bezoeken voldeed het weer aan de normen die hiervoor in het vleermuisprotocol zijn gesteld.

Het onderzoek gebeurt op zicht en met behulp van een: Anabat walkabout en nachtcamera Pulsar.

2.2 Kleine marterachtigen

De aanwezigheid van de kleine marterachtigen is met cameravallen (type struikrover, wildcamera en marterbox) onderzocht conform de handleiding kleine marterachtigen. Hiervoor zijn één struikrovercamera's twee camera's en één marterbox ingezet verdeeld over de totale locatie. De cameravallen hebben hier tussen 18 juni 2021 en 6 augustus 2021, in totaal 7 weken gestaan.

2.3 Grote leeuwenkluw

De aanwezigheid van de grote leeuwenkluw is onderzocht in de periode dat deze soort aanwezig is. Het onderzoek heeft plaats gevonden op 18 juni 2021. Bij het onderzoek is het gehele terrein nagezocht.

2.4 Stijve wolfsmelk

De aanwezigheid van de stijve wolfsmelk is onderzocht in de periode dat deze soort aanwezig is. Het onderzoek heeft plaats gevonden op 18 juni 2021. Bij het onderzoek is het gehele terrein nagezocht.

2.5 Plangebied

Het plangebied is onderdeel van een grotere ontwikkeling. Fase 1 en 2 zijn al in een eerder stadium onderzocht. Het nu onderzochte deel betreft fase 3 van dit plan. Het betreft een woonhuis en de omringende gronden tot aan de zijarm van de waal.

Afbeelding 1: ligging van het plangebied. Het plangebied is met een rode lijn omcirkeld. (bron: <https://kadastralekaart.com>)

3 Resultaten Vleermuizen

3.1 Onderzoek zomer en kraamverblijven

Data en duur bezoeken:

Bezoek	Datum	Tijd	Omstandigheden	Onderzoeker
3 ^e	20 mei 2021	21:30 – 23:30	Bewolking: 7/8 Temp: 14 °C Wind: 1 Bft - Z Neerslag: 0	Ing. B. Voerman
4 ^e	21 juni 2021	22:00 – 00:00	Bewolking: 8/8 Temp: 16 °C Wind: 2 Bft - NO Neerslag: 0	Ing. B. Voerman
5 ^e	18 juli 2021	03:15 – 05:30	Bewolking: 0/8 Temp: 13 °C Wind: 0 Bft - NW Neerslag: 0	Ing. B. Voerman

Tijdens het onderzoek in het voorjaar zijn 2 soorten vleermuizen aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis - *Pipistrellus pipistrellus*
- Rosse vleermuis – *Nyctalus noctula*

De gewone dwergvleermuis is tijdens alle bezoeken aangetroffen. Nagenoeg alle waarnemingen zijn echter verricht buiten het plangebied. Vooral ten zuiden van het plangebied, langs rand met bomen aan de overzijde van de dijk, wordt door meerdere individuen intensief gefoerageerd. Hier vormen het aanwezige water en de opgaande beplanting een geschikt foerageergebied en vlieggeleiding. Er is hier niet intensief gepost waardoor geen aantallen zijn geteld.

Tijdens de avondbezoeken zijn geen uitvliegende dieren of sporen hiervan vastgesteld.

Tijdens het ochtendbezoek is binnen het plangebied geen activiteit vastgesteld. Er zijn geen zwermende vleermuizen waargenomen.

Tijdens de twee avondronden zijn twee overvliegende rosse vleermuizen waargenomen. De dieren vlogen van oost naar west over het gebied. Geen van de dieren had een binding met het plangebied. Van deze voornamelijk boombewonende soort is geen verblijfplaats binnen het plangebied aanwezig.

Binnen het plangebied zijn geen kraam- of zomerverblijven aanwezig.

Afbeelding 2, visualisatie van de aangetroffen dieren, tijdens het onderzoek in het voorjaar.
Geel: gewone dwergvleermuis, druppel foeragerend, lijn vliegroute;
Rood: rosse vleermuis, vinkje passerend.

3.2 Onderzoek paarverblijven

Data en duur bezoeken:

Bezoek	Datum	Tijd	Omstandigheden	Onderzoeker
1°	10 september 2020	23:30 – 01:30	Bewolking: 4/8 Temp: 13 °C Wind: 1 Bft - ZW Neerslag: 0	Ing. B. Voerman
2°	30 september 2020	22:30 – 00:30	Bewolking: 6/8 Temp: 14 °C Wind: 2 Bft - ZW Neerslag: 0	Ing. B. Voerman

Tijdens het onderzoek in het najaar onderzoek zijn 2 soorten vleermuizen aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis - *Pipistrellus pipistrellus*
- Ruige dwergvleermuis - *Pipistrellus nathusii*

Ook tijdens het najaarsonderzoek zijn de meeste individuen buiten het plangebied vastgesteld. In het naastgelegen gebouw De Klef, zijn een tweetal baltslocaties vastgesteld. Dit is al eerder vastgesteld en hiervoor is op 12 februari 2021 een ontheffing van de Wet

natuurbescherming voor verleend met zaaknummer 2020-005159. Deze dieren hadden geen binding met de woning. Gezien de baltsvluchten en het uitblijven van enige binding met de te onderzoeken woning, kan met zekerheid worden aangegeven dat de woning tijdens het veldonderzoek niet in gebruik was als paarlocatie.

Deze ruige dwergvleermuis is alleen tijdens het onderzoek in het najaar waargenomen. Hierbij zijn enkele foeragerende dieren aan de noordzijde boven het verruigde terrein gehoord.

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen van deze soort verricht. Er is geen baltsactiviteit vastgesteld. Van deze soort kan een verblijfplaats in het gebouw worden uitgesloten.

Afbeelding 3, visualisatie van de aangetroffen dieren bij het najaar onderzoek

Geel: gewone dwergvleermuis, druppel foeragerend, dikke lijn vliegroute; dunne lijn baltslocatie

Blauw: ruige dwergvleermuis, druppel foeragerend.

3.3 Onderzoek massa winterverblijf

Data en duur bezoeken:

Bezoek	Datum	Tijd	Omstandigheden	Onderzoeker
1 ^e	10 september 2020	23:30 – 01:30	Bewolking: 4/8 Temp: 13 °C Wind: 1 Bft - ZW Neerslag: 0	Ing. B. Voerman
2 ^e	30 september 2020	22:30 – 00:30	Bewolking: 6/8 Temp: 14 °C Wind: 2 Bft - ZW Neerslag: 0	Ing. B. Voerman

De woning op de Waalbandijk 64 beschikt niet over de noodzakelijke massa/warmtebuffering die nodig is voor een massawinterverblijf. Het betreft hier een lage bungalow met muren tot de vloer van de 1^e verdieping. Muren die voorzien zijn van grote ramen en deuren. De woning heeft een groot dakoppervlak en lage kopgevels tot de bovenzijde van de 1^e verdieping. Deze kleine lage woning biedt geen stabiel klimaat dat noodzakelijk is voor de functie van een massa winterverblijf. Door de lage muren met grote openingen en het grote dakoppervlak, is de woning sterk onderhevig aan temperatuurschommelingen. Hierdoor kan de functie van massa winterverblijf worden uitgesloten. Door het middernachtelijke uur op te nemen in de onderzoeken kan dit worden bevestigd.

Het eerste bezoek op 10 september heeft aangetoond dat het gebouw niet dienst doet als massa winterverblijf. Zwermende vleermuizen en of baltsende vleermuizen zijn niet vastgesteld. Bij dit onderzoek is gedurende twee uur gepost bij de woning tussen 23:30 – 01:30. Het laatste halve uur tot 02.00 dat in het protocol staat aangegeven, zal geen ander beeld geven dan wat de onderzoeker nu heeft vastgesteld. De gehele vleermuisactiviteit was zeer beperkt.

In dat zelfde jaar is op 6 september 2020 (22:00-01:30) een bezoek gebracht aan de westelijk gelegen loodsen. Al eerder op 7 en 21 augustus 2019 (beide momenten tussen 00:00-02:00) zijn bezoeken afgelegd bij het silogebouw: “De Klef”. Ook bij deze momenten van onderzoek, zijn geen zwermende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Niet op de locaties van onderzoek en ook niet in de directe omgeving (woning Waalbandijk 64). De resultaten van deze drie genoemde momenten liggen verankerd in een ontheffing met zaaknummer:2020-005159 van 12 februari 2021 die voor fase 1 en 2 is afgegeven.

Alle onderzoeken en momenten van waarnemingen bevestigen de conclusie dat het gebouw geen dienst doet als massa winterverblijf.

4 Resultaten kleine marterachtigen

Cameravallen geplaatst op 18 juni 2021
Cameravallen opgehaald 6 augustus 2021
De camera's hebben hier 7 weken gestaan.

4.1 Locaties camera's

Afbeelding 4, locatie van de camera's. Groen wildcamera Browning Dark Ops, rood struikrover en blauw marterbox.

De camera beelden zijn allemaal bekeken. Aangetroffen zijn beelden van veldmuis, huiskat, huisspitsmuis, roodborstje, houtduif en merel. Beelden van kleine marterachtigen zijn niet aangetroffen.

5 Grote leeuwenklauw

De aanwezigheid van de grote leeuwenklauw is onderzocht in de periode dat deze soort bloeit. Het onderzoek heeft plaats gevonden op 18 juni 2021. Bij het onderzoek is het gehele terrein nagezocht. Ook bij het ophalen van de cameravallen op 6 augustus is op de aanwezigheid van deze soort gelet. De grote leeuwenklauw is hierbij niet aangetroffen.

De vegetatie is voor deze soort te dicht om open plaatsen over te laten waar deze soort kan ontkiemen. De kale oever staat te veel onder invloed van de rivier en is voor deze soort te daardoor dynamisch en niet geschikt.

Het is uitgesloten dat de grote leeuwenklauw in dit gebied wordt aangetroffen.

6 Stijve wolfsmelk

De aanwezigheid van de stijve wolfsmelk is onderzocht in de periode dat deze soort bloeit. Het onderzoek heeft plaats gevonden op 18 juni 2021. Bij het onderzoek is het gehele terrein nagezocht. Ook bij het ophalen van de cameravallen op 6 augustus is op de aanwezigheid van deze soort gelet. De stijve wolfsmelk is hierbij niet aangetroffen.

De vegetatie op de planlocatie is te dicht. Hierdoor is er onvoldoende opengrond voor deze soort om te kiemen en te groeien. De kale oever staat te veel onder invloed van de rivier en is voor deze soort te daardoor dynamisch en niet geschikt.

Het is uitgesloten dat de stijve wolfsmelk in dit gebied wordt aangetroffen.

7 Conclusie

7.1 Vleermuis

7.1.1 Verblijfplaatsen

De (eventueel) te slopen woning is van geen belang voor vleermuizen. Bij de Klef zijn baltsende gewonde dwergvleermuizen aangetroffen. Voor deze paarverblijven is in een eerder stadium een ontheffing aangevraagd en verleend onder nummer: 2020-005159, d.d. 12 februari 2021.

Het realiseren van vier woningen en het eventueel slopen van de bestaande woning leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

7.1.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd indien bij verlies de functionaliteit van een vaste rust- en verblijfplaats verloren gaat. Dit is in deze situatie niet het geval. Er zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen en een enkele ruige dwergvleermuis aangetroffen. Deze dieren hebben hier geen verblijfplaats in de bestaande woning en het foerageergebied is heel divers. De herontwikkeling leidt niet tot een wezenlijke aantasting van het foerageergebied.

Het realiseren van vier woningen en het eventueel slopen van de bestaande woning leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het foerageergebied van vleermuizen.

7.1.3 Massawinterverblijf

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de eventueel te slopen woning geen functie vervult als massa winterverblijf.

Het realiseren van vier woningen en het eventueel slopen van de bestaande woning leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het foerageergebied van vleermuizen.

7.1.4 Vliegroute

Aan de zijde van de woning, ten noorden van de dijk, is geen vliegroute vastgesteld. Aan de zuidzijde van de dijk ligt wel een vliegroute langs de bomen die hier aan de voet van de dijk staan. De plannen hebben geen invloed op deze route. De dijk schermst de ontwikkeling volledig af.

Het realiseren van vier woningen en het eventueel slopen van de bestaande woning leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft vliegrouten van vleermuizen.

7.2 Kleine marterachtigen

Uit onderzoek is gebleken dat kleine marterachtigen niet in het gebied aanwezig zijn.

Het realiseren van vier woningen en het eventueel slopen van de bestaande woning leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de kleine marterachtigen.

7.3 Grote leeuwenklaus

De grote leeuwenklaus is niet in dit gebied aangetroffen.

Het realiseren van vier woningen en het eventueel slopen van de bestaande woning leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de grote leeuwenklaus.

7.4 Stijve wolfsmelk

De stijve wolfsmelk is niet in dit gebied aangetroffen.

Het realiseren van vier woningen en het eventueel slopen van de bestaande woning leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de stijve wolfsmelk.

8 Advies

8.1 Intrinsieke waarde

Onder de wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van de flora en faunawet voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.

Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.